

תיאטרון

מי שם לב?

הפונדק (תיאטרון אהל; מאת פ. הוכוולד; דר: עברית אשר נהור; במי הרשקוביץ) — הוא בלשון התוכנית: „מחזה מאד ריאליסטי, המעלה בעיות, שתמיד עוררו את מחשבתו של האדם וביחוד מתלבט בהן בן תקופתנו.

למעשה, הפונדק הוא משהו גרוע הרבה יותר: חזרה למסורת הגרועה ביותר של האהל. השחקנים מתרוצצים על הבמה בחוסר תפקוד גמור, התאווה מטורבלת ומחוסרת כל הגיון, הבמאי על סהרה מסורת הבמאי הקלאסי של סוף המאה ה-19. השחקנים מניעים את ידיהם בתנועות מגוחכות, ה מעוררות צחוק ממושך במקומות הנוגים ביותר, ואילו התפקידים הקומיים מבוזעים בצורה מטורבלת, המזכירה דובים מאולפים בזירת הקרקס.

אחת העובדות המוזרות בתיאטרון אהל מתבלטת גם במחזה זה: השחקן מאיר מרגלית. גם במחזה כושל כמו הפונדק מתבלטת הופעתו, והוא מרכז את כל תשומת הלב אליו. דמותו של המלוח ברי בית יון ברוליס מוצגת עליידו בכשרון רב, כשהוא מפגין בכל דקה את העובדה המר כחה, כי הוא היחיד בין כל השחקנים המבין את תפקידו במחזה.

„אלהים יושב בשמים ואינו שם לב לנו!“ זעק כורת העצים העני (פרץ וזלי), בסצינה המרכזית והמגוחכת ביותר של הפונדק. הקהל, במקרה זה, הודה בהחלט עם ההשגחה העליונה.

מאחורי הקלעים

יומן על הבמה

עובדות מוגמרות, מכינה הנהלת הבימה, שהחליטה לא לחכות לשוב הסכסוך ה ממשית אורות יומנה של אנה פרנק. שחקני התיאטרון ממשכים בחזרות על המחזה, בהרכת הבמאי ישראל בקר. הצגת הבכורה תיערך בשבועות הקרובים ועל קיומה יודע רק כרגע לפני האחרון. ביתנים ממשכה הנהלת הבימה במשא ומתן עם הנהלת אהל, עם אביה לא אנה פרנק ועם שלושה מחזאים אמריקאיים, שכולם מעורבים בי סכסוך. . . . תיאטרון ישראלי, הוקם לאחרונה בניו יורק, מנהלי התיאטרון וכמ איו הם אלכסנדר גרונבסקי, לשעבר שחקן לי לה לו וזו רה מי ואורי צפרוני, זמר האופרה הישראלית לשעבר. התיאטרון הי נקרא עונג מציג תוכנית רביו והומור באי דיש ובעברית, שהנושאים המרכזיים שלה הם ישראלים. משתתפים אחרים בתוכנית: השרקנית קלרה אימס, גם היא מלי לה לו לשעבר, ופסנתרן הג'אז גיטר שפרקר, שהיגר מיראלי. . . . בפעם הראשונה בתולדות התיאטרון הישראלי, משאל תיאט רון את אחד השחקנים לתיאטרון אהל, באורח רשמי ולאחר משא ומתן בין שתי הנהלות. מאורע זה קשור בהצגת זה האיש, מאת עמוס קינן, בתיאטרון זירה. שחקן הקאמרי יעקב קרקין ימלא את אחד התפקידים המרכזיים בהצגה, ועובדת שאי לתו הקאמרי תצוין בתוכנית המחזה. זה האיש הוצג לראשונה על בימת תיאטרון ארבע עונות השנה בפאריס. בארץ, הוסיף עמוס קינן פרק נוסף למחזה (ראו עמוד 29), הכולל עתה ארבעה פרקים ושהצגת הבכורה שלו תתקיים בסופו שבת הקרוב, בבימוים של זעמי פולני ומיכאל אלמו. . . . „הזמר הצרוד“ לואי ארמסטרונג ולהי קחו בת 24 המנגנים הכושפים, יתפשו את מקומם בזירת הירחסרון במחצית חודש אפריל. האמרגן משה חלילי, שהודיע על כך במברק מפאריס, מבטיח תוכנית עולמית חדשה לגמרי בהופעת הבכורה הישראלית של הלהקה. . . . שני ציירים צעירים, אברהם בראונשטיין מתל אביב ומשה גת מי חיפה, יעלו בשבוע הבא אל בימת אולם המוזיאון בתל אביב, על מנת לקבל את פרסי ההשתלמות, שהוענקו להם מטעם ה הקרן האמריקאית למסודות תרבות בישראל. עבודותיהם של שני הציירים מוצגות ב ימים אלה בגלריה זוטא בתל אביב. . . . להקת הנח“ל עוסקת בהכנות האחרונות להצגת הבכורה של תוכניתה החדשה. את המערכונים לתוכנית כתב כרגיל אפרים קישון ואת הפיומונים, כרגיל, יחיאל מוהר. הלהקה מקווה להצלחה, כרגיל.

תרגום

משורר בא העירה

אשליות אבודות (מאת אונורה דה בלזאק, ספריית פועלים, 438 עמודים) הינן, בראש וראשונה, אשליותיו של המשורר הצעיר לוסיאן שארדון — מעין אפרוח ספרותי, השואף לבקוע מקליפת הביצה של עיירת מולדתו הצרפתית, אנגולאם, ולפרוץ אל פאריס התוססת של אמצע המאה ה-19.

תחילה מסייעת לו בכך לואיזה דה-פארגיי טון, בת אצילים משועממת, הקושרת אתו קשרי ידידות מתחת לחוטמו של בעלה הוקן והמטופש. לואיזה גוררת את לוסיאן לפאריס. אולם בהשוותה אותו עם הצעירים רבי הברקות, השורצים בעיר הגדולה, הריהו מתחילה לבו לו, וזנחת אותו לאנ חות.

לוסיאן אינו אומר נואש. הוא מצטרף לקבוצת צעירים, חדורי אידיאליים געלים, כותב רומאן וקובץ שירים, מנסה למכרם למוזיקאים. כאן מגלה הוא להפתעתו כי החישובים הכספיים שולטים בעולם הספרות ממש כמו בכל מקום אחר. ההתפכחות המרה הודפת אותו ישר לזרועותיהם של אייבי הספרות הראשונים במעלה — העיי תואנים.

כעיתונאי עולה לוסיאן מעלה מעלה. בעלי התיאטרות וגדולי הספרות והאמנות יראים מפני לשונו השנונה, ממלאים את כל בקי שותיו. מר"ל מפורסם נכנע לסחטנותו, קונה ממנו את יצירותיו הספרותיות הטובות במחיר מופרז. השחקנית היפהפיה קוראליה מתאהבת בו, משכנת אותו בדירה המפור ארת, שהושארה לה עליידו מאהבה הקודם, סוחר עשיר. אמנם ילידיו האידיאליסטים סוטים מעליו בשאט נפש, אבל אין הוא שם לב לכך: חיי ההוללות והוורר גותנים לו סיפוק מלא.

ראש לשועלים. המרחק בין העיתונות והפוליטיקה הוא רק פסיעה אחת. לוסיאן עובר פסיעה זו בקפיצה, בוגד בעיתונו הליבראלי, עובר אל מחנה המלוכנים, המבי שחיים לו תואר אצולה. למעשה זוממים המלוכנים רק לחסלו ולהרחיקו מזירת ה מערכה המילולית.

ההצלחה מאירה להם פנים. הליבראליים מסתערים על לוסיאן בשצף קצף. המלוכנים נוטלים ממנו את תמיכתם במתיע. ספריו מוחרמים עליידו כל המעמדות. הוא שוקע בחובות, נאלץ לחנות בגסטחה האיטית של קוראליה, אשר חלתה במחלה אנושה, עוזב את פאריס מיד לאחר הלווייתה, מעדיף להיות ראש לשועלים המשכילים של עיירת מולדתו.

גם דבר זה אינו כה פשוט. בתקופת מצוקתו זייף לוסיאן שטרות בחתימת גיטה, המדפיס דודי סישאר. השטרות נופלים לידי שני אנשי עסקים חסרי מצפון, המנצלים את ההזדמנות כדי לגזול מדויד את בית הדפוס ואת זכות הייצור של סוג נייר חדש, אשר הומצא על ידו. כאשר נודע הדבר ללוסיאן, מתמוטט עולמו — והוא מהליט להתאבד.

המשורר אינו מקיים את החלטתו. הוא ניצל כרגע האחרון עליידו כומר ספרדי, חובב גברים צעירים ויטי תואר — ועליידו בלזאק עצמו, אשר היה זקוק לו, כדי לבנות סביב דמותו רומאן מסורבל נוסף (זהו ועניין של קורטיזאנות).

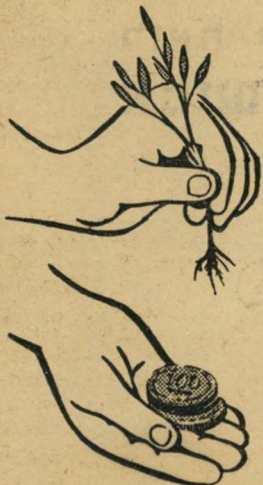
ייתכן כי קוראים רבים לא יתמצאו בסבך התקופה הרחוקה, אותה מתאר בלזאק בד יוק כה רב. לעומת זאת נראה כי הביקורת השנונה על העיתונות והעיתונאות המפלג תית, המושמעת באשליות אבודות, הינה נצחית.

אומר אחד מגבורי הספר, עתונאי לוטו: „כולם נופלים לתוך בור הדלות, לתוך בוז העתון... מעדיפים את הטפשות, שאפשר להפיצה תוך שבועיים, על יצירה גדולה. אלה החללים, הנדרסים במגפיים בטרם יצי ליחו להיטף לפרפרים, חיים על קלון ועל נבלות, מזומנים לנשוך או לנשא כישרון צעיר לפי פקודתו של איזה פחה... בעלי העיתונים קבלים — ואנחנו בנאים. לפיכך ככל שהאדם ממוצע יותר, כן ימהר לפלס לו דרך...“

אילולא נכתבו דברים אלה בשנת 1837 אפשר היה לחשוב כי הכוונה היא לעובדי עתונים ישראליים מסוימים.

כ"ז תשרי ה'תש"ז

חג האילנות חג הילדים.

ביום שמחתם דאג לעתידם.

חסוך למען חנוכם התיכוני

לפי תכנית

כח

כולנו חוספים

בנק לאומי לישראל בע"מ

המנוי

אל נא תחכה לביקור הגובה — ספק את המגיע ממך בהמחאה בדאר.

חקה!

מורק בשור ויטה

הוכן מבשר בקר וירקות מרק עדינים מוכן תוך 5 דקות

